

sené v čele zajatými obyvateli předměstí, byly určeny ku snadnějšímu slezení zdi.

Boj započal se vši prudkostí se strany královských, malátně se strany městských obhájců. S obvyklým spěchem, soustřediv veškeré síly, udeřil král na Pražany. Na oři svém takřka lital od čtyř k četě, od muže k muži, povzbuzoval, nutil.

Přikopy, při nichž se tránce neosvědčily, bránily většinu úspěchu. Obezřelý podmaršálek královský postaral se však při loupení v předměstí o hojnou zásobu roští a oklesku, které uzřel v otýpkách a mnoha chudších chatřích. Se svolením Jana doběhl k jezdeckému oddělení, jež tvořilo pod Buchsesem zálohu, jsouc určeno čistit po vpádu do města ulice.

Pojal třicet mužů a vyšvihnuv se na jednoho z ořů vedl je k otepím. Každý jich vzal několik. Král kázal svému lidu, aby se rozstoupil. Jezdci příklusavše ku bráně uvrhli svou tíž do příkopu a opět odejeli na své stanoviště.

Příkop u Zderazské brány byl zasypán. Zděšení a zmatek zvětšovaly se ve městě. Setníci žádali, aby jim bylo posláno na pomoc mužstvo určené ku chránění druhých bran, neboť se obávali Pražané zradného útoku. Ze slabé obrany byla odeslána polovice, asi sto mužů; přes to pozbyli obháječi města úplně naděje v úspěch. Dav křičících a zevlujících utekl se na nové tržiště.

Mezitím co si obraly druhé čtyři za působiště svého útoku hradby, vrhlo se třicet mužů ozbrojených sekýrami a vedených Ješkem ze Stráže ku bráně. Připravené klády a mohutné sekýry ničily při lijáku šípů a kamenů dubová pobitá vrata. Zdlouhavý úspěch posledních vyvábil bezděky králi vzdech a úsměv.

“Oh, že je nevede Řičan se svým kamenem!” Zasmál se vzpomněv na noční dobrodružství. Jeho zřetel byl však brzo jinam obrácen. “Jen rázně, rázně, přátele! Výborně, pane ze Stráže! Saint Denis, jaká to krása! K útoku!”

“Sláva králi!” zvolal klesající voják a “sláva králi!” zahřměli dobývající se s zmnoženou silou ku hradbám. Odpor byl čím dále tím slabší. obránci pozbyvali patrně odhodlanosti a síly. Brána stenala pod ranami.

“Dnes tu nejsou řezníci z roku desátého”, pravil umdlený již Vartemberk k rytíři po boku.

“Škoda jich pro krále!”

“A nás!” Oba se dali do smíchu odsokočivše zároveň před spadlou kládou.

V téže době chopil někdo královu ruku; Jan se ohlédl. Chladná magistrova tvář zírala na něj. “Králi”, pravil, “pojď, chceš-li dosíci Alby! Vítězství tvé jest jisté, hned se opět vrátíš!”

“Alby! Alby, pravíš? ha, v jednom okamžiku obě!”

“Kde jest?”

“Pojď o podpis! v okamžiku jsi nazpět. Ve klášteře Zderazském!”

Král zvolal na mladšího pána z Lipé: “Pane Jindřichu, nechť převezme zatím velení kníže Opavský, hned se navrátím; vyříd' mu to!” Pobodl koně a ujížděl cvałem za Richardem.

Právě sem přitáhl před chvílí povoláný Jindřich z Lipé otec. Jindřich syn mu sdělil rozkaz králův, otec vítězně se usmál a zabočil k Opavskému. Po chvilkové rozmluvě nařídil Mikuláš Opavský, aby se udeřilo na blízkou fort nu, kterouž byl vyjel průvod Albin. U Zderazské brány ochabl útok téměř úplně. Brána podléhala, obháječi ochabovali, stranníci královny Hradecké zdržovali vítězství.

“Toť neschopnost nebo zrada!” zvolal Rus z Litic uzřev to, a obrátiv se spěchal za králem; jsa však opěšalý mohl jej pouze vidět, jak mizí za rohem shořeného domu směrem ku klášteru; spěchal za ním.

Chvatně vyběhl král nahoru. Vstoupil do pootevřeného refektáře. “Kde jest? kde jest?” tázal se. Magister ukázal němě do pozadí.

U okna, opřena o zeď stála Alba chvějící se před palčivým zrakem Jana; v nádherném černém oděvu, jenž zvyšoval její bledost, objevila se králi ještě krásnější. Opustil ji posledně co vnačné dítě přírody, teď ji uzřel co sličnou dámu, jejíž trpící tvář jevila ženu, oslňující svou krásou. Vykríkl. Postava, již se nepovšiml, přistoupila k ní, bělovousý kmet položil jemně ruku na její hlavu jako k ochraně. Král jí rozevřel vstříc rámě, byl rozechvěn tolika pŕvabem a bitvou, z níž přicházel.

“Podpiš, Milosti!” zaznělo vedle něho.

“Bude mou?”

“Podpiš!”

“Bude mi náležet?” opětoval Jan skoro nedůvěřiv.

“Jsi ve svém táboru, vel!”

Sedl rychle ke stolu. Listina, zákonitě to uznání víry Albigenké čili Valdenské, ležela před ním, opatřena podpisy biskupa Jana i jeho nynějšího náměstka, zemskou a biskupskou pečeti, pak začátkem krslova podpisu “Joannes — —”. Vzal péro a připsal: “rex Bohemiae.”

Dvojí hluboké oddychnutí rozlehlo se po síni. Král viděl a slyšel vše, ale nepovšiml si hrozné tváře Richardovy, kde se teprv teď obrazily veškery přetrpěné hrůzy.

“Otče arcibiskupe,” řekl Richard velebně, “přijmi a řiď! Můj ákol nastává!”

Arcibiskup přijal drahocenný pergamen a uschoval jej za prsa. Na výměnu vytáhl více svinutých listin a podal je Richardovi.

Král vyskočil. “Albo, má svěťice!” volal a rozepjal pro ní náruč. Vášnivý tento bojovník zapomněl na bitvu venku zuřící pro objetí lásky. Neletěla mu v náruč, neodvětila, chvěla se.

Chtěl pokročit k ní, hodlal ji obejmout, nedbaje ve své náruživosti svědků — však v tom se otevřely dveře a udychtěný Rus z Litic vstoupil.

“Milosti!” zvolal, “bitva se obrací v náš neprospěch, buď neschopnost nebo zrada je tím vinna!”

Strnulý pohlédl na něj král probuzen náhle z omamu. “Neprospěch! zrada!” opětoval hrozná slova.

“Tak pravím! Tlupu vedenou pánem z Buchsesu odeslal jsem ku bráně, pán z Vivares s četou čeká přede dvěma na tvůj rozkaz!”

Bojovník vytiskl milovníka. “Ha, Saint Denis! zrada — porážka! Saint Denis, běda jim!” Přiskočil k Albě, přitiskl ve kvapu jemnou chvějící se ruku její ku svým rtům. “Vilo, svěťice má nechceš mne milovat co miláčka, budiž, musíš mě tedy milovat co reka, vítěze!” Odstoupil, hned ale se vrátil; pohlédl nedůvěřivě na oba muže. “Pane z Vivares!” volal. “Ručíš mi za tuto dívku zde. Ponech si, mnoho-li potřebuješ mužů?”

Vivares se objevil. “Potřebuji toliko dva, Milosti; jsme zde uprostřed tábora, a na bojišti jest každého muže třeba.”

Král, aniž byl odvětil, seběhl se schodů.

“Jdu s Jeho Milostí!” zvolal Richard a dodal k arcibiskupovi: “Ty dáš znamení! Na to vyšel za králem. Na chodbě čekal bratr Salomone.”

“Vykonáno, bratře!” pravil k němu magister. “Vezmi tyto listiny; je to královské privilegium, vyhlašující víru naši za zákonnou, svobodnou v této zemi. “Jdu na bojiště.” Kněz odkvapil. Dole se Richard pátravě ohlížel a zahlédl rytíře stojícího na oko nedbale v koutě. “Jsem hotov, Heřmane!” řekl. “Rozhoď dále, teď nastala tvá práce. Díky a zdar!”

Dohonil ještě krále; cvałem ujížděli na bojiště.

Kníže Opavský spatřiv pádícího sem Jana rozkázal opět udeřit na Zderazskou bránu. Tento dojel na bojiště, pohlédl na něj zuřivě, nebylo však času ke slovům, převzal velení. S novou rázností začal útok. Opět uplynulo více než čtvrt hodiny v marných pokusech; teď ale povolovala zřejmě brána, za deset vteřin musil býti vchod prokletstěn. Hluk doléhající sem z nového tržiště náhle utichl. Král kázal vši silou odeřiti.

Ruch povolivší za branami měl svůj význam. Shluklý lid uklidiv se dále do města, aby nebyl vydán v nebezpečí možného poranění, víc a více se nepokojil, sta mužů, žen i dětí zevlovalo, křičelo, hulákalo, co městští setníci zoufale odolávali přesile. Nekynula naděje v blízké se pomoc.

Kunšik vyslaný mezi lid na novém tržišti shromážděný přinesl ještě neblahou zprávu o možné vzpouře ve prospěch krále. Landštýn odjel hledat posilu mezi shromážděnými u Elišky pány, v nedostatku zbrojenců aspoň se radícími.

Pohledme k novému tržišti. Na patník nárožního domu, vteřinu před náhlým utišením, vystoupil kněz v domikánské kutně; v ruce držel velký pergamen.

“Ticho! ticho!” rozléhalo se mezi lidem. “Velebný otec bude číst vyzvání krále!” Vše utichlo. Dominikán četl dlouhé latinské vyhlášení, málo kdo mu porozuměl; sem tam se však rozlehl výkřik zlosti. “Kacří! Albigeni! kacříství chce šířit!” bylo slyšet hlasy.

“Ticho! co jest?” volal celek.

“Čti nám to česky!” nechť to slyšíme německy!” volal dav. Dominikán mlčky sestoupil a vmísil se mezi lid. Zároveň nastal hluk, opět ale umkl. Na více stranách vyvstali mužové, nejvíce kněží, držíce v rukou listinu. Nyní slyšel lid latinskou mnichovu přednášku v obou domácích jazycích. Byl to mandát králův, jež před čtvrt hodinou podepsal. Bratr Salome se postaral, aby přišel do rukou kněžstva a mezi lid. Úmysl Richardův byl, aby zvěděli zároveň Albigeni v davu rozptýlení o svém právu a tím nabyli ducha, jakož i lid, a kněžstvo, o kterých se domníval, že zmalátnějí. Pro případ, že by to vzbudilo odpor, předpokládal, že tím spíše zvítězí.

Celá kombinace spočívala na vítězství krále, v něž důvěřoval; jemu šlo hlavně o podpis, a domníval se, že pak pokoří a zničí nepřátele svého učení, jež se musili spojit se zbořenci a tím se vmísit mezi nepřátele Jana; učinil je dle návodu Žirotína nepřáteli krále. Jan Lucemburský pak řadě je v jeden tábor musil bojovat i proti nim ve svém zájmu, kdežto dříve by byl mohl povolit seznav, že to vše čelí pouze proti nové víře. Jakmile by se osvědčili co Janovi nepřátelé, byl by král proti nim bezohledný; po pokoření zpoury by byl — nevida velkého odporu, neboť nepřátelé musili být pokořeni, usláblí — považoval onen zákon za jednoduchou milost, a byl by svůj podpis nezapřel přes to, že nedosáhl Alby, přesvědčen důvody výmluvného Richarda.